

# Uit de mest- en mineralenprogramma's

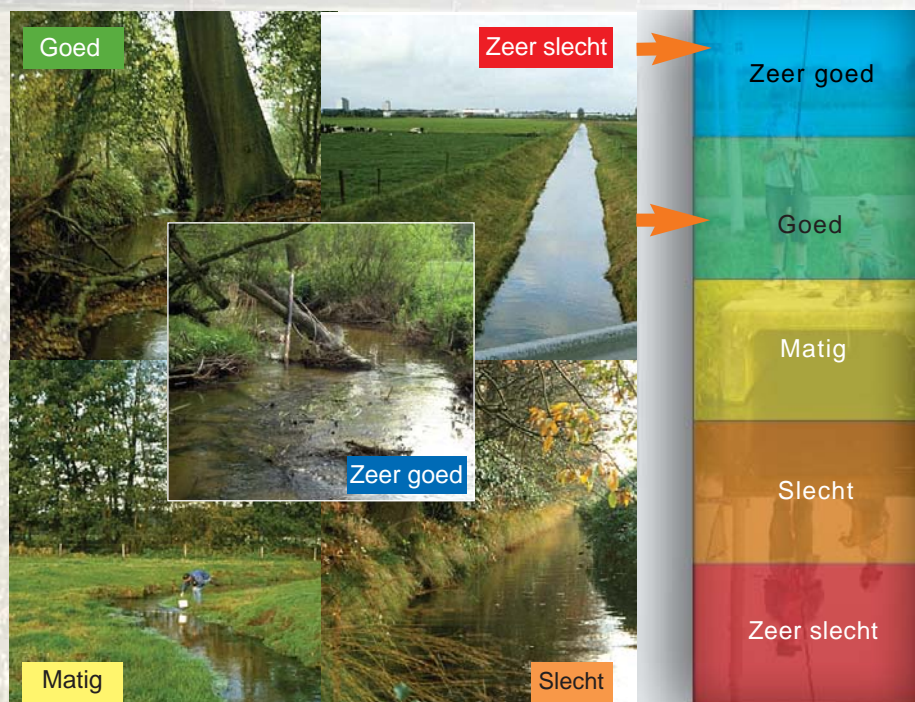
## Europese Kaderrichtlijn Water: Gevolgen voor landbouw, natuur, recreatie en visserij

### AQUAREIN

Implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) in Nederland kan grote gevolgen hebben voor de landbouw. Dat blijkt uit een quick-scan van Alterra en LEI van Wageningen UR, 'Aquarein, gevolgen van de Europese Kaderrichtlijn Water voor landbouw, natuur, recreatie en visserij'. Om in Nederland tot een goede ecologische toestand van de oppervlaktewateren te komen moet bij de in deze studie gemaakte veronderstellingen de emissie van nutriënten drastisch worden gereduceerd.

De Europese Kaderrichtlijn Water heeft als doel duurzaam gebruik van water te bevorderen en de kwaliteit van watersystemen te beschermen en waar mogelijk te verbeteren. De implementatie van de KRW in Nederland is de verantwoordelijkheid van het ministerie van Verkeer en Waterstaat. De KRW kan echter ook gevolgen hebben voor de beleidsterreinen van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Daarom heeft het ministerie van LNV aan Alterra gevraagd via een kortlopende studie de mogelijke gevolgen van de KRW voor de sectoren landbouw, natuur, recreatie en visserij inzichtelijk te maken.

In de quick-scan zijn de voor de uitvoering van de KRW noodzakelijke stappen doorlopen om de gevolgen van de richtlijn te verkennen. De KRW vraagt verontreinigingen aan de bron aan te pakken. In deze studie stond de landbouw als bron van zowel gewasbeschermingsmiddelen als nutriënten centraal. In deze studie is verkend hoe de vereiste waterkwaliteit voor deze stoffen behorende bij de ecologische doelstellingen kan worden gerealiseerd. Twee ambitieniveaus voor ecologische doelstellingen zijn beschouwd: een 'goede ecologische toestand' (volgens de KRW de minimale vereiste in 2015 voor natuurlijke wateren) en een 'zeer goede ecologische toestand' (zie illustratie).





Voor *nutriënten* zijn voor het bereiken van een 'goede ecologische toestand' forse ingrepen nodig. Op tweederde van het landbouwareaal kunnen de doelstellingen niet worden gerealiseerd met alleen ingrepen in de grondgebonden landbouw. Als het ambitieniveau 'zeer goede ecologische toestand' landelijk wordt nagestreefd, blijkt het erg moeilijk de ecologische doelen te realiseren.

Uit de resultaten van de Alterra/LEI -studie blijkt dat de opgaven om de KRW voor 2015 te realiseren erg groot zijn. Daarom lijkt het nastreven van hoge ecologische doelen in een beperkt aantal gebieden realistischer. Het indelen van Nederland in kleinere deelgebieden maakt maatwerk mogelijk: gerichte ecologische doelen en gebiedsspecifieke maatregelen. Hierdoor kunnen ook de gevolgen voor de sector landbouw beter worden gedifferentieerd.

Uit de studie blijkt in veel situaties fosfaat maatgevend is om ecologische doelstellingen in het oppervlaktewater te realiseren. Het effect van brongerichte maatregelen is meestal beperkt omdat de fosfaatvoorraden in de bodem voor een aanzienlijk deel bijdragen aan de uitspoeling van fosfaat. Voor een aantal gebieden levert ook de kwel een duidelijke bijdrage. Effectgerichte maatregelen zijn perspectiefrijker. De effecten hiervan zijn voor Nederlandse omstandigheden echter niet goed bekend. Deze kennis is echter nodig om tot goede stroomgebiedbeheersplannen te komen.

**Projectfinanciering:**

417: *Programma Waterbeheer*

398-III: *Toetsing, monitoring en evaluatie van het mest- en mineralenbeleid*

416: *Gewasbeschermingsmiddelen en milieu*

Effectgerichte maatregelen om milieudoelstellingen te realiseren kunnen tegelijkertijd een positieve bijdrage leveren aan herstel van de morfologie, natuur, landschap, recreatie en visserij. De samenstellers van het rapport bevelen aan deze aspecten integraal mee te nemen bij het zoeken naar geschikte maatregelen.

Een laatste essentiële conclusie uit deze studie is, dat de gevolgen van keuzes ten aanzien van de realisatie van de KRW bekend moeten zijn, om tot een verantwoorde invulling van de KRW te komen.

*Het volledige rapport is te downloaden op [www.alterra.nl](http://www.alterra.nl).*

*U kunt het rapport ook door €40,- over te maken op banknummer 36 70 54 612 ten name van Alterra Wageningen, onder vermelding van het rapportnummer.*

*Het bedrag is inclusief BTW en verzendkosten.*

*Van het rapport is ook een samenvatting gemaakt in de vorm van een folder.*

*Deze folder is te downloaden op [www.alterra.nl](http://www.alterra.nl).*

*De folder is ook gratis per*

*e-mail aan te vragen bij team Communicatie van Alterra: [info@alterra.nl](mailto:info@alterra.nl).*

Voor meer informatie:

Ir. F.J.E. (Frank) van der Bolt  
Alterra

Postbus 47, 6700 AA Wageningen

Tel. 0317-474370

e-mail: [frank.vanderbolt@wur.nl](mailto:frank.vanderbolt@wur.nl)

Ir. T.P. (Dorothee) Leenders  
Alterra

Postbus 47, 6700 AA Wageningen

Tel. 0317-474279

e-mail: [dorothee.leenders@wur.nl](mailto:dorothee.leenders@wur.nl)

Informatieblad 398.47

januari 2004

Mest- en Mineralenprogramma's 398-I, 398-II, 398-III  
Gefinancierd door het ministerie van LNV  
[www.mestenmineralen.nl](http://www.mestenmineralen.nl)